GREŞEALA

ISAAC ASIMOV

— Întocmai, zise dr. Phineas Welch, celebrul savant, pot aduce în prezent spiritele celor morţi.

Scott Robertson, tînărul profesor de literatură engleză al colegiului, zîmbi şi spuse:

— Chiar aşa, dr. Welch?

— Vorbesc serios, zise savantul. Privi în dreapta şi în stînga pentru a fi sigur că nu-i aude nimeni. Şi nu numai spiritele. Le-aduc în prezent şi trupurile.

— N-aş fi crezut că aşa ceva este posibil, spuse profesorul de literatură engleză.

— De ce nu? E doar o problemă de transfer temporal.

— A, vreţi să spuneţi călătorie temporală, zise profesorul. Dar asta-i destul de – hm – neobişnuit.

— Nu şi dacă ştii cum se realizează.

— Atunci spuneţi-mi cum se realizează, dr. Welch.

— Asta nu pot să-ţi spun. Dar să ştii că am adus în prezent destui oameni. Pe Arhimede, pe Newton, pe Galileo. Sărmanii!

— De ce, nu le-a plăcut aici? întrebă profesorul. Cred c-ar fi trebuit să fie fascinaţi de ştiinţa noastră modernă.

— A, dar au fost fascinaţi, zise savantul. Au fost. Dar nu pentru mult timp.

— Din ce cauză?

— Nu s-au putut obişnui cu modul nostru de viaţă. S-au simţit extrem de singuri şi de înfricoşaţi. Am fost nevoit să-i trimit înapoi.

— Ce păcat!

— Da, încuviinţă savantul. Nişte minţi extraordinare, dar nu şi flexibile. Nu şi universale. Aşa că am încercat cu Shakespeare.

— CE? răcni Robertson

— Nu răcni, băiete, zise Welch. E indecent.

— Spuneţi că l-aţi adus în prezent pe William Shakespeare?

— Întocmai. Aveam nevoie de cineva cu o minte universală. De cineva care să înțeleagă destul de bine oamenii pentru a putea trăi printre ei la sute de ani după propriul său timp. Shakespeare era cel mai indicat. I-am obţinut şi semnătura. Ca suvenir, desigur.

— O aveţi la dv.? întrebă profesorul, nerăbdător.

— Chiar aici. Savantul se scotoci în buzunarele de la vestă. A, uite-o.

Dr. Welch îi înmînă profesorului o bucăţică de carton subţire. Pe o parte a cartonului erau tipărite cuvintele: „L. Klein & Fiii, articole de menaj angro”. Pe cealaltă parte se înşiruiau, într-un scris încîlcit, doar două cuvinte:

WILLIAM
SHAKESPEARE

— Spuneţi-mi, zise Robertson, cum arăta?

— Nu chiar ca în tablouri. Chel şi cu o mustaţă urîtă. Bineînţeles, am făcut tot ce-mi stătea în putinţă ca să-l mulţumesc. I-am spus că noi îi apreciem foarte mult piesele, care încă se mai joacă. De fapt, i-am spus că, după părerea noastră, ele constituie cele mai strălucite exemple de literatură în limba engleză, şi poate în orice altă limbă.

— Foarte bine. Foarte bine! exclamă profesorul.

— I-am spus că s-au scris volume întregi de comentarii pe marginea pieselor lui. Fireşte că a vrut să vadă şi el cărţile, drept care i-am făcut rost de cîteva de la bibliotecă.

— Şi? întrebă profesorul.

— A, a rămas uluit. Sigur, a avut ceva dificultăţi cu expresiile curente şi referirile la evenimentele de după anul 1600, dar, cu ajutorul meu, pînă la urmă s-a descurcat. Săracul! Nu cred să se fi aşteptat vreodată ca scrierile lui să se bucure de atîta atenţie. Zicea întruna: „Dumnezeule mare!”

Savantul se opri cîteva clipe. Apoi continuă:

— Şi i-am mai spus că noi ţinem şi cursuri despre opera lui Shakespeare.

— Eu însumi ţin un astfel de curs, zise profesorul de literatură engleză.

— Ştiu, spuse Welch. Eu l-am înscris la cursul tău seral intitulat „Introducere în opera lui Shakespeare”. Niciodată nu am văzut un om mai nerăbdător decît sărmanul Will ca să afle ce gîndesc oamenii despre el. Unde mai pui că s-a dovedit şi foarte silitor pe toată durata cursului.

— William Shakespeare a fost unul din studenţii mei? strigă Robertson. Nu-i venea să creadă. Era imposibil. Sau nu era? Parcă-şi aducea aminte de un ins chel, cu un fel ciudat de a vorbi.

— Nu l-am înscris cu numele lui adevărat, desigur, zise dr. Welch. N-are importanţă ce nume a folosit. A fost o greşeală, asta-i tot. O mare greşeală. Sărmanul de el.

— De ce a fost o greşeală? întreabă Robertson. Ce s-a întîmplat?

— A trebuit să-l trimit înapoi, în propriul său timp, spuse Welch cu tristeţe. Ruşinea a fost prea mare ca s-o poată îndura.

— Despre ce ruşine vorbiţi? şopti profesorul, răguşit.

Dr. Welch îl privi lung.

— Ce ruşine? Păi, stimate colega, l-ai **trîntit** la examen!

Traducere de PETRU IAMANDI